

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/133/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114211341
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8114211341.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, proti žalovanej: G. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. U. XXXX/XX, XXX XX D., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej: Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ, 93037 Lehnice 725, IČO: 42 264 154, právne zastúpený JUDr. Jozefom Kempom, advokátom, Nám. Josipa Andriča 1, 900 25 Chorvátsky Grob, o zaplatenie 1.050,50 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k.: 20C/190/2014-31 zo dňa 12.01.2015 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o trovách konania medzi žalobcom a vedľajším účastníkom.

P r i z n á v a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 39,09 Eur, ktoré je povinný zaplatiť žalobca na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvého stupňa“) konanie o zaplatenie sumy 30 eur a príslušného úroku z omeškania zastavil, žalobu zamietol, žalovanej náhradu trov konania nepriznal, a tiež rozhodol, že žalobca je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania predstavujúce trovy jeho právneho zastúpenia vo výške 138,90 eur na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka JUDr. Jozefa Kempa, advokáta, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. § 52 ods. 1, 2, 3, a 4, § 54 ods. 1 a 2, § 100 ods. 1, 2. a 3, § 101 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, § 96 ods. 1, 2, a 3, a § 153 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), a § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch.

Vychádzal zo zistenia, že žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 1.050,50 eur s príslušenstvom. Dňa 24.06.2014 vstúpilo do konania Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ ako vedľajší účastník na strane žalovanej, ktorý vo svojom vyjadrení zo dňa 06.10.2014 vzniesol námietku premlčania žalobcovho nároku. Vedľajší účastník ďalej uviedol, že dohodnutá výška úrokov vo výške 68,84% je v rozpore s dobrými mravmi, pretože v čase poskytnutia úveru bol priemerný ročný úrok vo výške 12,9511%. Podaním zo dňa 09.01.2015 zobral žalobca žalobu v časti istiny 30 Eur a časti príslušného úroku z omeškania späť, preto v tejto časti konanie zastavil.

Súd prvého stupňa prihladol na námietku premlčania uplatnenej pohľadávky, ktorú vzniesol vedľajší účastník a žalobu žalobcu zamietol.

O trovách tohto konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 3 O.s.p., v spojení s § 146 ods. 2 druhá veta O.s.p.. Súd prvého stupňa mal za to, že žaloba bola podaná dôvodne v časti istiny 30,- eur. Vo zvyšnej časti bol žalobca neúspešný, preto žalovanej vznikol nárok plnú náhradu trov konania, keďže neúspech mala v pomerne nepatrnej časti. Nakoľko žalovaná si trovy konania neuplatnila, súd prvého stupňa jej ich nepriznal.

Súd prvého stupňa priznal vedľajšiemu účastníkovi, ktorý vystupoval na strane žalovanej, plnú náhradu trov konania vo výške 138,90 eura pozostávajúce z trov právneho zastúpenia za dva úkony právnej pomoci á 61,41 eura + rež. paušál 2x 8,04 eura pri základne sadzbe 1.030,50 eura podľa § 9 ods.1, § 10 ods.1, § 13a ods.1 písm. a/, c/, § 16 ods.3, vyhl. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Uviedol, že trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka považoval za nepochybne účelne vynaložené, vzhľadom na to, že právo na právnu pomoc pred súdmi je ústavným právom každého subjektu práva. Navyše, účasť vedľajšieho účastníka, ktorého predmetom činnosti je ochrana práv spotrebiteľov v konaní pred súdmi je žiaduca a je vo všeobecnom záujme, pretože vyvažuje faktickú nerovnosť účastníkov konania. Je potrebné si uvedomiť, že v spotrebiteľských sporových konaniach vystupuje prevažne na strane žalovaného bežný spotrebiteľ, ktorý nie je odborne „vybavený“ tak, aby náležite obhajoval svoje záujmy v konaní a bol rovnocennou protistranou právnickej osobe, ktorá je odborne, personálne a materiálne pripravená viesť množstvo súdnych sporov. V predmetnej veci bol vedľajší účastník aktívny a súd rozhodol na základe vznesenej námietky premlčania.

Proti rozsudku, a to proti výroku o trovách vedľajšieho účastníka, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. V odvolaní poukázal na to, že napadnutý výrok je v rozpore s procesnou úpravou vedľajšieho účastníctva a úpravou náhrady trov konania. Z hľadiska výsledku konania vedľajší účastník nemá vo vzťahu k úspechu či neúspechu v tomto konaní žiadny vzťah (z právneho predpisu nevyplýva žiadny spôsob usporiadania vzťahov medzi navrhovateľom alebo odporcom a vedľajším účastníkom), a teda z rozhodnutie o veci samej mu neplynie žiadne právo či nárok, ani nie je a nebol povinným na plnenie spoločne s odporcom. Nie je možné aplikovať zásadu úspechu v tomto konaní pri rozhodovaní o náhrade trov vedľajšieho účastníka, lebo ten vo veci samej úspech alebo neúspech v konaní nemal. Poukázal na to, že uplatnenie nároku na náhradu trov konania vedľajším účastníkom je v tomto prípade aj v rozpore s dobrými mravmi a predstavuje výsledok účelovosti jeho postupu a zneužívanie ust. § 93 ods. 2 až 4 O.s.p. evidentne motivovaného snahou o dosiahnutie prospechu titulom uplatnenia náhrady trov konania. Podporne poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu sp.zn. 6 M Cdo 5/2013, ktoré sa týka priamo účelnosti náhrady trov konania právnemu zástupcovi vedľajšieho účastníka. Navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý výrok tak, že vedľajšiemu účastníkovi neprizná náhradu trov právneho zastúpenia.

K odvolaniu sa vyjadrili žalovaná a vedľajší účastník na strane žalovanej, ktorý žiadal z dôvodov v tomto vyjadrení bližšie špecifikovaných potvrdenie napadnutého rozsudku v celom rozsahu a priznanie náhrady trov odvolacieho konania.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 O.s.p., vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 204 ods. 1 O. s. p.) preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O. s. p. bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 1, 2 O. s. p. a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Podľa § 137 O.s.p. trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Podľa § 93 ods. 2 O.s.p. ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 93 ods. 4 O.s.p. v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Vo vzťahu k odvolacím námietkam o neúčelnosti úkonov právnej služby, odvolací súd poznamenáva, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky je aj to, že účastník konania, ktorý v konaní, spravidla v spore, uspel, má, zásadne, právo na to, aby sa mu nahradili všetky trovy, ktoré zaplatil vo vecnej súvislosti s uplatnením tohto základného práva.

Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnému účastníkovi alebo účastníčkovi, ktorému to priamo priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musel alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusel zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom.

Súd rozhodujúci o priznaní náhrady trov konania je povinný vždy skúmať účelnosť vynaložených trov konania uplatnených úspešným účastníkom v spore, ako i skutočnosť, či nie sú splnené podmienky pre postup podľa § 150 O.s.p.; nie je rozhodujúce, či je tomu tak pri uplatnení práva alebo jeho bránení.

Je potrebné vziať na zreteľ, že účelnosť vynaložených nákladov je podmienkou ich priznania. Podmienkou je, že ide o výdavky potrebné na uplatňovanie, či bránenie práv účastníka konania. Súdu prináleží hodnotiť ako kritérium pre ich priznanie ich účelnosť, resp. nevyhnutnosť.

Účelnosť je vlastnosť procesu spočívajúca v sledovaní cieľa. Účelnosť spravidla nachádza svoju opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze.

Zo spisu jednoznačne vyplýva, že občianske združenie Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ vstúpilo dňa 24.06.2014 do konania ako vedľajší účastník na podporu žalovanej podľa § 93 ods. 2 O. s. p. s tým, že podľa § 93 ods. 4 O. s. p. má rovnaké práva a povinnosti ako účastník, pričom koná iba sám za seba. Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že vedľajší účastník vo vyjadrení k žalobe podanom prostredníctvom právneho zástupcu dňa 09.10.2014 vzniesol námietku premlčania a žiadal aby súd prvého stupňa nepriznal premlčane právo žalobcovi a v celom rozsahu jeho žalobu zamietol. Taktiež poukázal na to, že podaná žaloba nie je dôvodná v dôsledku rozporu zmluvného ustanovenia s dobrými mravmi v súlade s ust. § 39 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že dohodnutá výška úrokov vo výške 68,84% je v rozpore s dobrými mravmi, pretože v čase poskytnutia úveru bol priemerný ročný úrok vo výške 12,9511%. Súd prvého stupňa žalobu žalobcu zamietol práve s poukazom na námietku premlčania vznesenú vedľajším účastníkom.

Procesná aktivita vedľajšieho účastníka súvisí s ochranou spotrebiteľa, ktorej sa priznáva význam pri zvyšovaní kvality života spotrebiteľov (porov. rozsudok súdneho dvora Mostaza Claro C-168/05, bod 37, cit.: Okrem toho, smernica, ktorá smeruje k posilneniu ochrany spotrebiteľa, predstavuje podľa článku 3 ods. 1 písm. t) ES opatrenie nevyhnutné na splnenie poslania zvereného Spoločenstvu, najmä, na zvýšenie životnej úrovne a kvality života v celom Spoločenstve (pozri analogicky v súvislosti s článkom 81 ES rozsudok Eco Swiss, už citovaný, bod 36).

Takýmto prostriedkom ochrany môže byť aj inštitút náhrady trov konania, v rámci ktorého nemožno poprieť aj jeho sankčnú povahu (pre porovnanie uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.09.2011 sp. zn. 7MCdo 4/2010, cit. „Vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada nákladov konania“ tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.6.2011 sp. zn. II. ÚS 281/2011).

Dôležitá je pri trovách konania aj ich náhradová funkcia (porov. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.12.2004, sp. zn. II. ÚS 31/04, cit. „Pri tomto výklade treba venovať pozornosť zmyslu a účelu inštitútu náhrady trov konania. Výklad náhrady trov konania nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a v čl. 1 Dodatkového protokolu“).

Zákonodarca v § 137 O.s.p. explicitne u právnických osôb zaoberajúcich sa kolektívnou ochranou práv zvýraznil v rámci indikatívneho výpočtu trov konania aj výdavky takejto osoby. Z dôvodovej správy „Navrhovaná právna úprava bude dopadať aj na ďalšie právnické osoby, ktoré sú v súlade s právnymi aktmi Európskej únie aktívne legitimované na kolektívnu ochranu zákonom chránených záujmov, napr. vo sfére ochrany pred diskrimináciou, alebo vo sfére kolektívnej ochrany práv

spotrebiteľa. V týchto prípadoch budú osobitnými predpismi napr. zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní. Navrhovaná právna úprava bude predstavovať aj výrazný príspevok ku kolektívnej ochrane práv osôb“.

Ani judikatúra Súdneho dvora Európskej únie nevidí žiadny dôvod na poskytnutie právnej ochrany aj právnickej osobe „Zásada účinnej súdnej ochrany, ako je stanovená v článku 47 Charty základných práv Európskej únie, sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovoľovali právnické osoby, a pomoc poskytnutá na základe tejto zásady môže zahŕňať najmä oslobodenie od platenia trov konania alebo zastupovanie advokátom“ (porov. rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-279/09). Niet dôvodu na výnimku ani v prípade vedľajšieho účastníka a jeho práve na náhradu trov konania.

Občiansky súdny poriadok v ust. § 24 a nasl. umožňuje každému účastníkovi dať sa zastúpiť v konaní zástupcom, ktorého si zvolí. Takýmto zástupcom môže byť i advokát. Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach pritom nevylučuje, aby sa vedľajší účastník nemohol dať zastúpiť zástupcom a aby mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. U právnických osôb zameraných na kolektívnu ochranu práv môže ísť o rôzne záujmové zameranie a dokonca špecializáciu (napr. bytové spotrebiteľské veci, finančný trh a iné). Služba advokáta je pochopiteľná a logická, pretože úspech v súdnom konaní je determinovaný nielen tým, kto a aké právo má (hmotnoprávny aspekt), ale aj schopnosťou toto právo uplatniť (procesnoprávny aspekt). Náklady s tým spojené sú v zásade účelné. Vyššie uvedené sa v plnej miere vzťahuje tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom.

Vedľajší účastník ako osoba konajúca sama za seba bol z procesného hľadiska plne úspešný, a preto mu náhrada trov konania prináleží.

Vo svetle princípu vychádzajúceho z čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je plne opodstatnené priznať združeniu náhradu nákladov za úspešné presadenie spotrebiteľského práva.

Odvolací súd poukazuje na to, že vedľajšia intervencia vo svetle § 93 ods. 2 O.s.p. je ďalším z nástrojov ochrany spotrebiteľa, ktorý síce explicitne odporúčaný v smernici Rady 93/13/EHS nie je, ale nič nebránilo členským štátom nad rámec smernice upraviť mechanizmy, ktoré zväžia ako efektívne. Takáto možnosť vyplýva z čl. 8 citovanej smernice.

Podľa čl. 8 smernice Rady 93/13/EHS „členské štáty môžu prijať alebo si ponechať najprísnejšie opatrenia kompatibilné so zmluvou v oblasti obsiahnutej touto smernicou s cieľom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa.“

Rovnako Európska komisia vo svojich pripomienkach v bode 21 v prejudiciálnom konaní vedenom pod C-470/12, POHOTOVOST'/H. uvádza cit. „Smernica 93/13/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby vnútroštátny súd pripustil vstup združenia na ochranu spotrebiteľov ako vedľajšieho účastníka v exekučnom súdnom konaní.“

Vedľajšiu intervenciu vníma Európska komisia ako jeden z prostriedkov na ochranu práv spotrebiteľov a niet dôvodu ho vylučovať z prostriedkov ochrany zameraných na dosiahnutie cieľov podľa smernice Rady 93/13 EHS vrátane čl. 7 ods. 1.

Podľa čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie 1. Únia v snahe podporiť záujmy spotrebiteľov a zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov prispieva k ochrane ich zdravia, bezpečnosti a hospodárskych záujmov spotrebiteľov, ako aj k podpore ich práva na informácie, osvetu a vytváranie združení na ochranu ich záujmov.

Niet dôvodu u právnických osôb zameraných na ochranu práv spotrebiteľov vylučovať ich z právnej ochrany, ktorej súčasťou je aj náhrada ich nákladov v občianskom súdnom konaní. Súdna moc v podstate ani nemá možnosť ako podporiť združenia na účely čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ako tým, že sa združeniam prizná náhrada ich nákladov.

Na právnú úpravu vyplývajúcu z oslovenia §93 ods. 3 O.s.p. v znení účinnom od 01.01.2015 prihladať nemožno, nakoľko vedľajší účastník vstúpil do konania z vlastného podnetu pred 01.01.2015, teda v dobe kedy v tom čase účinný Občiansky súdny poriadok nevyžadoval ako súčasť podnetu aj súhlas účastníka so vstupom do konania.

Preto postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozsudok v jeho napadnutej časti ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a priznal úspešnému vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej náhradu trov odvolacieho konania, za vyjadrenie k odvolaniu, z hodnoty 1050,50 Eur, podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovania právnych služieb v znení neskorších predpisov, za jeden úkon právnej služby odmenu 61,41 Eur; za polovičný úkon vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 20.04.2015 podľa § 13a ods. 2 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. odmenu vo výške 30,70 Eur a 8,39 eur režijný paušál, spolu teda 39,09 eur, ktoré je povinný zaplatiť žalobca na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.